

**Doopsgezind
Rotterdam**

De Werf

jaargang 61 | nummer 3

juni 2023

De Doopsgezinde Gemeente Rotterdam is een ontmoetingsplek voor mensen die in vrijheid met elkaar in gesprek gaan over hun leven en geloof. We laten ons hierbij op een eigentijdse manier inspireren door bijbelse en andere verhalen, poëzie, kunst en muziek.

De Doopsgezinde Gemeente Rotterdam is een regiogemeente en bedient het gebied Voorne-Putten, de Hoekse Waard, de Krimpenerwaard en Rotterdam. De Vermaning van Doopsgezind Rotterdam staat in het centrum van de stad, vlakbij het Hofplein, aan het eind van het Haagse Veer.

Diensten aanvang 10:30 uur

Over de voorgangers

datum	voorganger
18-6-2023	Christien Duhoux
25-6-2023	Henriette van Dunné
2-7-2023	geen dienst
9-7-2023	Cocky Brouwer (Wisseldienst met Remonstranten)
16-7-2023	Koen Holtzapffel (Wisseldienst met Remonstranten)
23-7-2023	Martje Ruiter (Wisseldienst met Remonstranten)
30-7-2023	Wim Hollart (Wisseldienst met Remonstranten)
6-8-2023	Henriette van Dunné (Wisseldienst met Remonstranten)
13-8-2023	Tjaard Barnard (Wisseldienst met Remonstranten)
20-8-2023	Henriette van Dunné
27-8-2023	André Meiresonne
3-9-2023	geen dienst
10-9-2023	Barbara Veenman
17-9-2023	Henriette van Dunné (Vredeszondag)

Wij houden onze diensten in de kapel in gebouw De Heuvel. Het adres is Grotekerkplein 5, schuin tegenover de Laurenskerk. De ingang is aan het Oppert.

De wisseldiensten met de Remonstranten vinden alle plaats in de Arminiuskerk, Museumpark 3, 3015 CB Rotterdam.

Zie verder ook: <https://dgrotterdam.doopsgezind.nl/>

Over de diensten

Zondag 9 juli t/m zondag 13 augustus: Wisseldiensten in de Arminiuskerk, aanvang 10:30 uur

Zondag 1 juli: Keti-Koti dienst in de Laurenskerk, aanvang 10:30 uur

Inleiding

Voor u ligt een omvangrijke De Werf met een scala van onderwerpen en bijdragen.

In Memoriam

We beginnen met het In Memoriam van Aart Schots, ons gewaardeerde gemeentelid die op 93-jarige leeftijd overleed en van wie een aantal van ons op 9 mei 2023 afscheid nam.

Keti Koti

In de vorige Werf schreven we al: “In dit jubileumjaar is er met de kerken van Rotterdam een Keti Koti dienst in de Laurenskerk. Van sommigen van ons hebben de voorouders geleden onder de slavernij. Anderen stammen af van hen die juist geprofiteerd hebben van de rijkdom die de koloniale handel opleverde”. In deze Werf meer artikelen, achtergronden en bespiegelingen en de aankondiging van de dienst. Zaterdag 1 juli is een dag om samen te gedenken en te vieren. De kerken van Rotterdam doen dat in dit jubileumjaar in de Laurenskerk om 10.30.

Wisseldiensten

De zomerperiode is ook traditioneel het tijdvak waarin we samen met onze Remonstrantse zusters en broeders de “Wisseldiensten” houden. Wisseldienst is dit jaar niet het juiste woord voor onze gecombineerde diensten, want als Doopsgezinden kunnen we in “onze” Kapel in Gebouw De Heuvel niet ook onze mede-vrijzinnigen ontvangen. Wel genieten we van de gastvrijheid die zij aanbieden in de Arminiuskerk. Wij houden daar een rol in de diensten, met drie van onze predikanten en dienders uit onze doperse kring.

de Kring Hoekse Waard

Vanuit onze kringen is er deze keer een artikel over de Kring Hoeksche Waard. En een mededeling over de Zomerkoffie van de Werkgroep Diaconie. Vanuit de Kring Nieuwerkerk publiceren we ideeën over de steun aan mooie Rotterdamse initiatieven waarvoor de Stichting 1700 gelden beschikbaar zou kunnen stellen.

Dakloos

Margreet Eberwijn schrijft over het project OPstap en interviewde Cassandra, zo iemand die we tegenwoordig “ervaringsdeskundige” noemen, van wie het jonge leven na een moeilijke periode een positieve en hoopvolle wending kreeg.

Cees

De column van Cees van der Jagt ontbreekt uiteraard ook niet!

Gemeenteweekend

We kondigen verder het Gemeenteweekend aan, dat dit jaar op 14 en 15 oktober plaatsvindt.

Toekomst DGR

Er is veel plaats ingeruimd voor een aantal artikelen over “de Toekomst”. We spraken daar onlangs nog over op de Ledenvertoeving van 11 juni 2023. Roelof van Pesch en Tjitske Gelderloos geven de stand van zaken weer vanuit de Kerkenraad en de Werkgroep Toekomst.

We bespreken het initiatief van De Ring Zuidwest Nederland om vijf jaar vooruit te kijken en de hoop, de wensen en de mogelijkheden weer te geven over waar we dan (kunnen) staan. We voegen de reacties uit drie gemeenten in onze omgeving bij: Breda, Zoetermeer en Ouddorp.

Vredestafel

Truida vertelt over de deelname van Freekje en haar aan de vredestafel, op het moment van schrijven nog maar enkele dagen geleden.

Filosofie met Eva

Eva verhaalt over de toen eveneens recente inspirerende bijeenkomst in Het Steiger over de Italiaanse filosoof Giorgio Agamben, wiens filosofie diep beïnvloed is door enerzijds Martin Heidegger en anderzijds Walter Benjamin.

Dit nummer van De Werf is er een van hoop, verwachting en mooie initiatieven, binnen en buiten onze gemeente. Ik lees erin, dat we een weliswaar kleine maar levende gemeenschap zijn en dat bemoedigt.

Loek Nijholt

In memoriam Aart Schots

18-2-1930 – 28-4-2023

Op 28 april 2023 is Aart Schots op 93-jarige leeftijd overleden na een kort ziekbed. Aart was ruim 60 jaar getrouwd met Wieberthe, hij was een lieve vader voor Arjen, Margreet en Jeroen en een trotse opa van 7 kleinkinderen. Op 9 mei hebben wij afscheid van hem genomen in een viering in het crematorium van Schiedam waar Margreet Eberwijn-Verveld voorging.

Wij herinneren ons Aart allemaal als een zeer trouw lid van onze gemeente. Totdat corona uitbrak kwam hij samen met Wieberthe naar de diensten, gebracht door Jeroen, al leed hij de laatste jaren al aan de ziekte van Alzheimer. Tijdens de lockdown mocht hij geen bezoek ontvangen en het personeel van zijn afdeling deed hun best door hem te laten bellen met een iPad maar dat was te ingewikkeld voor hem. Gelukkig hebben Wieberthe, alle kinderen en kleinkinderen bij hem kunnen zijn in de laatste dagen na zijn val en een gebroken heup.

Aart was een stille man, die veel zag en opmerkte en op een onopvallende manier liet blijken wat hij vond, dan zag je zijn ogen oplichten. Hij was heel principieel, ook in het Doopsgezinde, en trots op zijn vrijzinnigheid en hij gaf mensen de ruimte. Volgens hem vraagt je geloof om een dienende houding en verplicht het je om er wat van te maken in je leven. Aart was heel gewetensvol in alle taken die hij voor de gemeente op zich nam. Hij zat in de kerkenraad, ook al in Koog aan de Zaan waar hij opgegroeid is en de eerste jaren van hun huwelijk gewoond heeft, en jarenlang het archief verzorgde. Bij zijn afscheid leerden we een andere kant van Aart kennen, als groot voetballiefhebber, wereldreiziger en dol op jazzmuziek.

Zijn overlijden laat een leegte achter in zijn familie en ook in onze gemeente.

Wij leven van harte mee met al zijn dierbaren en wensen hun Gods troost toe.

Henriette van Dunné

Ons slavernij verleden

150 jaar geleden
Hebben we niets
dan ouwe koeien....
Ik was er niet bij

en nu op de agenda.
beters te doen
En hoezo ONS?
heb niets gedaan.

O ja ik weet er wel van
De negerhut van Oom Tom,
Over Anton de Kom...
voorbij, geweest, klaar!

ik las er over...
Hoe duur was de suiker?,
Maar dat is geschiedenis

Nú zijn alle mensen gelijk
Hoewel ? Nou ja
Hoewel ? Nou ja....
Hoewel ? Nou ja....

telt iedereen mee....
Zijn er kansen voor állen
Is iedereen welkom...

Ik ga toch maar
op 1 juli in de Laurens
maar voor mij
vast nog veel te leren.

naar die kerkdienst
Want Hij, God, weet het wel
valt ook na 150 jaar

Truida Lokhorst

Kring Hoeksche Waard

Na corona heeft de gesprekskring Hoeksche Waard een doorstart gemaakt en komt nu samen in het kerkje van de Vrijzinnigen in Oud-Beijerland. Oorspronkelijk was het een DoRe-kring, die bijeenkwam ten huize van Carla en Johan Steenhuis. Ik heb de kring overgenomen van Han Cuperus en namens de Remonstranten begeleidt Tjaard Barnard al jaren deze kring. Doordat wij nu bij elkaar komen in de kerk zijn er ook Vrijzinnigen en andere belangstellenden aangehaakt. Wij komen afwisselend bij elkaar op een maandag of dinsdagavond. Iedereen krijgt een hoofdstuk uit het boek dat we lezen van te voren toegestuurd en dat bespreken we met elkaar.

Het afgelopen seizoen hebben wij ons bezig gehouden met het boekje 'Mijn held en ik, autobiografisch bijbellezen'. In elf hoofdstukken lezen remonstrantse predikanten een bijbels verhaal door een autobiografische bril. Ze verbinden hun bijbelse held met hun eigen levenservaringen. Dat waren mooie en indringende verhalen over verraad of angst, over ontluikende liefde of verwondering.

Een verrassende held was Simson (Richteren 15), die met een enorme koppigheid honderden Filistijnen van het leven beroofd heeft en toch door God tot Israëls aanvoerder gekozen werd. Was hij een wispelturige driftkop of een grensganger die gaat waarheen de Geest hem drijft? We raakten in gesprek over deze held, hoe zo'n geweldenaar een held voor je kan zijn en wat de diepere betekenis is van dit bijbelverhaal. Wat doet

geweld met ons? Laten wij ons wel eens drijven door de Geest? Hebben wij wel eens keuzes gemaakt waarvan we ons achteraf afvragen, hoe kwamen we daarop, heeft God hier iets mee te maken?

Andere helden waren het meisje uit het Hooglied, de staatssecretaris van Efeze en Judas. Bij die laatste held ging het over de lastige vraag of zijn verraad van Jezus al bij voorbaat vergeven is. Was hij een pion van God in het verhaal of een mens die uit onvrede en teleurstelling een vrije keuze maakte. Het probleem is dat wanneer Judas was voorbestemd om Jezus te verraden en daarmee de verlossing van de mens mogelijk te maken, dat de vraag dan is: hoe kan hij dan verantwoordelijk worden gehouden voor zijn daden? Stel je voor dat Judas naar zijn geweten had geluisterd en Jezus niet had verraden? Hoe had Gods toekomst er dan uitgezien, geen Koninkrijk op aarde?

We kwamen er niet helemaal uit. Wel ontdekten we dat er in de loop der eeuwen heel verschillend over Judas en zijn rol in de arrestatie van Jezus gedacht wordt en dat dit mede gekleurd wordt door de context waarin je leeft en leest. Ter illustratie luisterden we naar een lied uit de film/musical JC Superstar. Daar is Judas juist geen rebel, hij is bang dat de beweging rond Jezus tot een opstand leidt. De musical begint als Judas zijn vrees uitspreekt dat Jezus zich niet meer beperkt tot goede daden, maar ook zelf gaat geloven wat de mensen over hem vertellen: namelijk dat hij de zoon van God is. Dan zal de massa volgelingen van Jezus niet meer in bedwang te houden zijn zodat de Romeinen zullen ingrijpen, met een bloedbad tot gevolg. Judas zingt: 'If you strip away the myth from the man, you will see where we all soon will be'. Als je de mythe van de man aftrekt, zie je waar dit toe gaat leiden. Judas is er zelfs van overtuigd dat Jezus zelf zijn verraad zou goedkeuren. Judas als held omdat hij laat zien wat verraad met je kan doen.

Elke bijeenkomst verloopt anders want iedereen mag zijn of haar ervaring of ideeën inbrengen en zo dwalen we soms flink af en soms blijven we dicht bij de gelezen tekst. Dit maakt elke ontmoeting van de kring zo boeiend. Na de zomer zullen we aan de gang gaan met gelijkenissen en welke betekenis die kunnen hebben voor onze tijd en leven. We doen dat aan de hand van het boekje 'Geef mij die dwaze meisjes maar' van Koen Holtzapffel.

De kring wordt op voortreffelijke wijze gecoördineerd door Sietske Knol en zij zorgt er elke keer voor dat wij de te lezen teksten via de mail ontvangen, dat het warm is in de kerk en dat er koffie en thee klaar staat met lekkere koekjes. Meer informatie over het komende seizoen kunt u bij haar krijgen (a.s.knol@upcmail.nl) of houd de agenda in de gaten.

Henriette van Dunné

Zomerkoffie

De Werkgroep Diaconie nodigt alle (oudere) leden en belangstellenden uit voor de **Zomerkoffie**.

Op 17 augustus a.s. bent u om 10.30 u van harte welkom bij Gieneke Kruisinga thuis, hopelijk met mooi weer in de tuin. Het thema van deze ochtend is: In beweging komen.

‘Geloven beweegt ons’ – maar wie is ‘ons’? Gaat het om ons doperse wereldje of zien we een oecumenische beweging voor ons; een golf van geïnspireerde en inspirerende mensen die over de wereld trekt? Het thema heeft een dubbele lading: geloven raakt ons en zet ons in beweging.

Dit is het jaarthema van de GDB en Henriette van Dunné zal met ons hierover in gesprek gaan.

Opgave voor deze ochtend graag per mail of telefonisch bij marijke@vdivijver.org of 06 28488760.

Marijke van de Vijver

“Noem mij maar Mara”

Ik sta voor de deur op Het Hang. Dit keer druk ik niet op de bel van nummer 10, waar onze gemeente kantoor houdt, maar op de bel van nummer 14. Daar is MARA te vinden, een van huis uit katholieke stichting, die tal van projecten in onze stad van de grond heeft getild voor mensen in kwetsbare posities. Vanuit Mara Rotterdam zijn bijvoorbeeld de wakes bij het uitzetcentrum op Zestienhoven opgezet, maar ook het project OPstap, waar dak- en thuisloze jongeren wekelijks welkom zijn bij een uitgebreide lunch of groepsactiviteiten. De thuisloze jongeren worden bij OPstap niet gezien als probleem, maar als gelijkwaardige mensen met veel potentie. Niets moet, maar wie wil kan door een vrijwilliger begeleid worden om een stap te kunnen maken naar een betere toekomst.

“Noem mij maar Mara”, die uitspraak van Ruth in de naar haar genoemde novelle schoot mij te binnen. Haar naam Naomi – de liefelijke – past haar niet meer nu haar leven, het verlies van man en zonen en geen nakomelingen bitter is geworden en de hand van de Ene zich tegen haar heeft gekeerd.

Mara: bitter. Reeds genoemd in het verhaal over de tocht door de woestijn die de Israëlieten moeten maken. Na drie dagen zonder water vinden zij dan toch een bron. Mara heet de bron omdat het water bitter was, niet te drinken. De bron van bitter water die Mozes met Gods hulp zoet maakt. Daar gaat de stichting Mara voor: het bittere in het leven van mensen trachten zoet te maken: leefbaar.

Op het kantoor van Mara maak ik allereerst kennis met Anna Boukema de projectleider van OPstap. Zij stelt mij voor aan Cassandra, een levendige jonge vrouw met twinkelende ogen, die al sinds de start van het project 5 jaar geleden op een positieve manier met de activiteiten mee draait.

Zij wil me graag vertellen hoe zij als dakloze jongere in aanraking is gekomen met OPstap en wat het project voor haar betekent. Ze vertelt zonder gêne hoe haar leven als tiener verlopen is. Een shockerend verhaal over een zeer onveilige thuissituatie waar zij dan wel als 12-jarige uitstapt, maar vervolgens in handen van loverboys raakt. Als ze bijna een jaar lang niet op school verschijnt, gaan daar de

alarmbellen rinkelen en komt ze terecht bij de gesloten jeugdzorg. Eigenlijk, zegt Cassandra was dat een fijne tijd, maar de zorgplicht eindigt als je 18 jaar bent. Ik stond dus weer op straat. Ik ben toen terug naar mijn moeder gegaan, maar omdat ik een zogenaamd 'probleemkind' was, ben ik door de gemeente uit huis gezet. Uiteindelijk ben ik terecht gekomen bij de crisisopvang, waar je 13 weken mag blijven. En vervolgens weer bij intramurale zorg.

Wat een weg ben je gegaan, Cassandra. Maar je woont nu op jezelf en straalt van levenslust. Hoe heb je dat gefikst?

Een van de vrijwilligers van OPstap kwam bij CVD (Centrum voor Dienstverlening) waar ik toen verbleef, op bezoek. Ze vroegen of ik zin had om een avondje naar de film te gaan samen met andere dakloze jongeren. Ik vond het zó eng. Maar met al die verschillende mensen die OPstap overal vandaan 'plukte', voelde ik me in zekere zin ook veilig. Ik mocht er ook zijn. Ik mocht zijn wie ik was. Vanaf die eerste keer heb ik me altijd veilig gevoeld bij de activiteiten van OPstap.

Dat ik nu sinds drie jaar op mijzelf woon en het goed met mij gaat, heb ik naast missers, zoals teruggaan naar mijn ex, aan de nodige instanties en aan de mensen van OPstap te danken.

OPstap heeft me menselijk gemaakt. Ze hebben me geleerd te vertrouwen. Ik werd niet afgewezen. Mijn wereldbeeld bestond uit afwijzing - ik deugde niet - en bovenal durfde ik niemand meer te vertrouwen. Ik durfde de straat niet meer op. Nu durf ik zelfs naar de markt! De mensen van OPstap hebben mij weer gezond leren denken over mijzelf. Door korte duur activiteiten en vrijwilligerswerk leer ik dat ik wel wat kan, wel wat waard ben. Ik heb zo andere kanten van mijzelf leren ontdekken.

En ik ben gaan inzien dat mijn gedachten de wereld eng maken. Ik werk aan een andere 'mindset' over mijzelf, want ik ben nog steeds in oorlog met mijzelf. Opschrijven wat ik denk, wat mij beangstigt, met welke gedachten - zeg maar- ik mijzelf voor het lapje hou, heeft me al zoveel gebracht. Ik leer al beter mijn gevoelens te hanteren, bewuster te handelen: de macht over mijzelf terug te krijgen. De 'martial arts' waar Floris mij in het kader van OPstap mee heeft laten kennis maken draagt ook bij aan mijn heling (zie interview met Floris Groeneveld in Werf april).

Ik begrijp, Cassandra, dat je naast bezoeker van OPstap, ook ambassadeur bent bij OPstap. Wat bedoel je daarmee?

OPstap bestaat uit deelnemers (thuisloze jongeren) en vrijwilligers. Sinds een jaar is er ook een groep van zeven ambassadeurs. Dat zijn ex deelnemers die inmiddels al aardig wat stappen in de goede richting hebben gezet en klaar zijn om meer verantwoordelijkheden te krijgen binnen het project. Als ambassadeur krijg je trainingen en coaching gesprekken. Daarnaast werkt iedere ambassadeur aan zijn persoonlijke doelen met zelf gekozen 'opdrachten'. De OPstap activiteiten zijn als het ware onze werk/leerplek. Daar zetten we in wat we tijdens de trainingen geleerd hebben en we stellen ons naar nieuwe jongeren op als een rolmodel. Ik ben een van de langst 'zittende' jongeren van OPstap en heb in mijn leven zoveel ervaringen opgedaan met 'loketje hier en loketje daar', dat ik nieuwe dakloze jongeren die bij OPstap binnenkomen, wegwijs kan maken in het hulpverleningscircuit. Ik ben dankzij training en begeleiding aardig op weg om raadvrouw te zijn. Bovendien hebben de ambassadeurs naast het leren stellen van eigen leerdoelen, ook te maken met onze groepsdoelen. De leer – en groepsdoelen zijn in feite ook niet los te zien van elkaar. Als je wilt werken aan je leerdoel 'grenzen aangeven', is het groepsdoel elkaars grenzen accepteren daaraan gelinkt. En als ambassadeur kunnen we de doelstellingen van OPstap naar buiten presenteren en zo ook drempelverlagend werken naar andere dakloze jongeren toe, die ons nog niet kennen.

Ons?

Ja, betaald of onbetaald, laag- op hoogopgeleid, dakloos of niet: bij OPstap is iedereen gelijk! Niemand is hoger of lager. Iedereen staat open voor elkaar.

In haar enthousiasme en met haar blik naar de toekomst gericht proef ik dat OPstap het bittere zoet maakt.

Met de vitaliteit en vechtlust die Cassandra uitstraalt en is zij in de verste verte niet een vrouw die zegt: noem mij maar Mara.

Margreet Eberwijn-Verveld

We willen dit jaar namens de gemeente € 1500,- aan OPstap doneren.
Doet u mee?

Uw bijdrage voor ons project OPstap kunt u overmaken op het rekeningnummer van de doopsgezinde gemeente Rotterdam:
NL97INGB0000064816 onder vermelding van “actie Dakloosheid”

De bekeerbar

De Rotterdam aan de Wilhelminakade in haar thuishaven. Foto © VCK Cruises

Onze jaarlijkse cruise viel ditmaal in de voorjaarsvakantie, met als gevolg dat zelfs het gigantische MS Rotterdam tot in de nok toe volgeboekt was. Het schip had zojuist de oversteek uit de Cariben achter de rug, wat inhield dat er een aanzienlijk contingent Amerikanen aan boord verbleef. Zelden zoveel United States dialecten gehoord als op deze reis. Naast hun 'slang' blonken zij uit in een ander aspect. 'Obesitas.' Niet eerder zag ik zoveel overmaatse buiken, borsten en billen, wijdsbeens door de paden van de eetzaal op het Lidodek waggelen. 'de Obesitaslijn,' spotte ik.

Tijdens de eerste zeedag richting Noorse fjorden stormde het volgens Jolanda mijn zorgvriendin, die vanwege het leeftijdsverschil aan boord

als dochter fungeert. Volgens mij staat er een 'stijve bries waardoor de schuit zich wat nukkig gedraagt,' mompelde ik.

De klandizie voor de lunch leed er niet onder en bij de uitgifte balies van gebakken eieren met spek stonden lange rijen. Mijn snelle rollator als steekwagen gebruikend nam ik vooraan plaats en riep, 'two fried eggs with bacon please.' Een keurig Amerikaans dametje achter mij sprak daarop bestraffend, 'you are out of line sir.'

Met een gezicht vol zelfmedelijden zei ik, 'that's my live '

Rondravottende kinderen verlostten mij van de vasthoudende lady.

Elke avond steekt er een nieuw dagprogramma uit de mailbox naast onze hutdeur. Daarin staat aangegeven op welke manier het schip je van uur tot uur passief of actief denkt bezig te houden. Van een godsdienstoefening, zwempartij of luisteren naar betoverend vioolspel, het is allemaal aan boord verkrijgbaar.

Op vier mei, een zeedag, staat aangegeven dat die avond om kwart voor acht in het sloopstheater 'World Stage' dat 1000 zitplaatsen telt, de dodenherdenking plaats zal vinden. We besluiten er heen te gaan.

'Naar schatting komen hier een paar honderd man op af,' denken we.

Maar we moeten onze mening bij stellen want de herdenkers blijven toestromen.

World Stage Theater op de Rotterdam. Foto © VCK Cruises

Tegen de aanvang is het theater tot de nok toe gevuld met vrouwen, mannen en kinderen. Om acht uur vraagt de cruise & travel director Karlijn, een jonge vrouw die de herdenking leidt, om 2 minuten stilte. En dan voltrekt zich het onverwachte.

Terwijl op het weidse filmdoek aan de voorwand van het World Stage te zien is hoe de scheepsvlag vanaf het achterschip halfstok hangt, heerst er in slooptheater absolute stilte.

Twee minuten lang.

Een zwijgen dat ook wanneer de vlag weer in top wappert, slechts schroomvol doorbroken wordt.

Enkele weken later bij Jolanda thuis in Lekkerkerk, leest ze een berichtje voor met het nieuws dat er op Hemelvaartsdag in het dorp een spectaculaire wielerronde zal plaats vinden. Naast diverse stalletjes zal er ook een bar aanwezig zijn. En, ze trekt aan mijn mouw, 'de bar is opgesteld tegen de kerkmuur.' Na dit laatste nieuwtje kijkt ze me onderzoekend aan, wetend dat haar voorzet door mij zal worden ingekopt.

'Korte naam voor bar naast de kerk,' hoor ik mezelf hardop zeggen.

'Een bekeerbar.'

Jolanda constateert voldaan dat ze weer iets uit me geperst heeft.

'Even Kimberly appen, 'zeg ik.

Kimberly, haar oudste dochter is een toegewijd visagiste die ook nog eens goed luisteren kan. Bij onze kennismaking jaren geleden riep ze: 'Ik wil door jou niet bekeerd worden.' Dit naar aanleiding van een flyer die ze kort daarvoor in handen kreeg. Op de annonce stond te lezen dat bij een uitvoering van 'muziek en verhalen' in de Doopsgezinde kerk van Rotterdam,' ik de verteller zou zijn.

Het antwoord van de visagiste liet niet lang op zich wachten.

'Me door jou laten bekeren in een bar? Nog in geen honderd jaar,'

Cees van der Jagt

7 juni 2023

Gemeenteweekend 2023

Dit najaar willen we weer met elkaar een gemeenteweekend houden in Fredeshiem. Deelnemers zullen net als vorig jaar vanuit de doopsgezinde gemeentes Rotterdam, Dordrecht en Den Haag komen.

We gaan dit weekend aan de slag met het jaarthema voor het komende jaar: Geloof beweegt ons. Inspiratie voor de invulling van het programma vinden we bij koning David die voor de ark uit danste. Met de hulp van vele handen vanuit de verschillende gemeentes belooft het een mooi weekend worden.

Het weekend zal plaatsvinden op 14 en 15 oktober 2023.

U kunt zich aanmelden door:

- een mail te sturen naar officemanager@dgr rotterdam.doopsgezind.nl
  - of via de intekenlijst in de keuken tijdens de diensten in de Kapel
- Bij de aanmelding graag doorgeven of u een één- of tweepersoonskamer wil, en met wie u dan de kamer deelt. Verder graag aangeven welke dieetwensen er zijn. Als er nog andere zaken van belang zijn bij het verblijf deze ook doorgeven.

De prijzen van de kamers zijn:

- 1-persoonskamer €149,00 per persoon.
- 2-persoonskamer €132,00 per persoon.

De kosten van het verblijf kunt u overmaken naar de Doopsgezinde Gemeente Rotterdam. NL 97 INGB 0000 064816 ovv gemeenteweekend

Namens de organisatie,

Han Cuperus, Henriette van Dunné, Marijn Vermet,
Erica Wouterloot, Eva Obbes en Ineke Roodhuijzen

Keti Koti 2023

‘Durf groot en sterk te zijn en zeg sorry’,

Deze uitspraak deed onze burgemeester Aboutaleb, in 2020, bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij. Aboutaleb riep hiermee de overheid op om niet zuinig te zijn met excuses voor de slavernij waar wij met de VOC in het verleden een grote rol in gespeeld hebben. Intussen zijn de excuses gemaakt en daarmee is het gesprek nog niet afgelopen.

Deze oproep mag nog steeds klinken en die hoor ik terug in een tekst van de profeet Hosea:

Keer terug, Israël, naar de Eeuwige, je God!

Door je eigen wandaden ben je ten val gekomen.

Kom met woorden van berouw en keer terug naar de Eeuwige.

Zeg tegen hem: ‘Vergeef ons al onze misdaden. Neem wat goed is van ons aan. Als offer brengen wij u oprechte woorden.

Letterlijk staat er in het Hebreeuws, wij brengen als offer in plaats van stieren onze lippen. De profeet wil zijn hoorders duidelijk maken dat je geen letterlijke reukoffers meer nodig hebt om je met God te verzoenen, oprechte woorden en daden die wijzen op berouw en ommekeer in je levenshouding zijn voldoende.

De omkering, waar Hosea toe oproept, heeft te maken met weer tot leven, tot bloei komen, door verzoening.

Vergeven en verzoenen roept ook ongemak op. Berouw tonen, betekent spijt hebben van de rotzooi die je hebt veroorzaakt en beloven het de volgende keer beter te doen en berouw van een ander te aanvaarden, oprecht aan te nemen. We laten veel kansen in ons leven liggen. We proberen elke dag wel iets goeds te doen, en missen soms het zicht op het grotere geheel. Wat betekenen onze excuses voor andere mensen, voor de nabestaanden van slaaf gemaakt en de nabestaanden van hen die afstammeling zijn van slavenhouders. Of voor mensen die geprofiteerd hebben van alle rijkdom en die ook hebben gebruikt voor het welzijn van de stad en haar inwoners. De verhoudingen zijn ingewikkeld en niet zo zwart wit als het lijkt. Daarom is het goed om elkaar een kans te geven en naar elkaar te luisteren

Om groot en sterk te zijn en sorry te zeggen. Opdat mensen in vrijheid en respect hun keuzes kunnen maken. Dat we tot andere inzichten

komen en wijs en rechtvaardig leren te zijn voor onszelf en onze medemensen.

Henriette van Dunné

Save the Date: 1 juli 2023

Beste collega's, Schrijf het alvast in je agenda!!

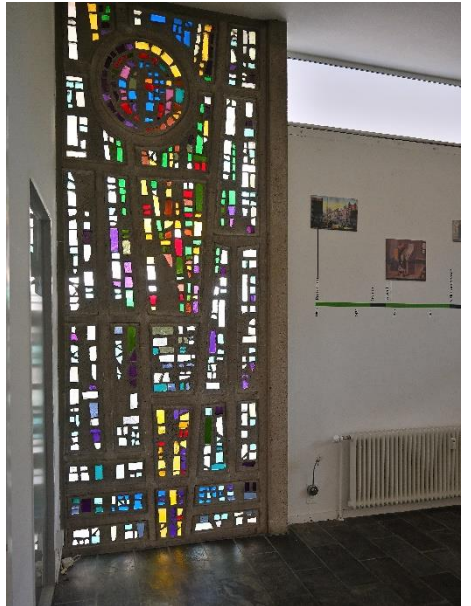
Vrijheid Vieren – Vrijheid Leven - Ketikoti dienst in de Laurenskerk - zaterdag 1 juli 2023, 10.30 uur

1 juli 2023 is een dag om samen te gedenken én te vieren. Als kerken in Rotterdam doen we dat in dit jubileumjaar in de Laurenskerk. Samen gedenken we in onze stad de vele slachtoffers van de slavernij. We vieren de afschaffing daarvan én bezinnen ons op ons huidige samenleven. Want we hebben een gedeeld verleden en een gezamenlijke toekomst.

Er is muziek uit uiteenlopende tradities. Er klinken woorden uit de Bijbel en 'spoken word'. We bidden en delen. Met voorgangers uit verschillende kerken. Iedereen is welkom om 10.30 in de Laurenskerk.

Hartelijke groet, de voorbereidingsgroep: Anton Slagveer, Marianne Bogaard, Christian Lindner en Harold Schorren

Zomerdiensten 2023

Vanaf zondag 9 juli hebben wij weer zes gezamenlijke kerkdiensten met Doopsgezinden en Remonstranten. Vanwege de tijdelijke huisvesting van de Doopsgezinde gemeente zullen dit jaar alle diensten in de Arminiuskerk, Museumpark 3, gehouden worden. Aanvang 10.30 uur. Jos van der Kooy speelt in alle diensten op het orgel.

Er is gekozen voor het thema: Oud en nieuw, daar zit muziek in! Onze inspiratie komt uit de tekst uit Mattheus 13: 51-52. 'Zo lijkt iedere Schriftgeleerde die leerling in het koninkrijk van de hemel is geworden op een huismeester die uit zijn voorraadkamer nieuwe en oude dingen tevoorschijn haalt.'

Het oude verdwijnt niet en nieuw en oud vormen hier geen tegenstelling. Ze zijn in gelijke mate nodig en op elkaar betrokken. Het oude wordt zelfs nieuw...
Daarbij willen we ook wat meer met muziek doen in de diensten.

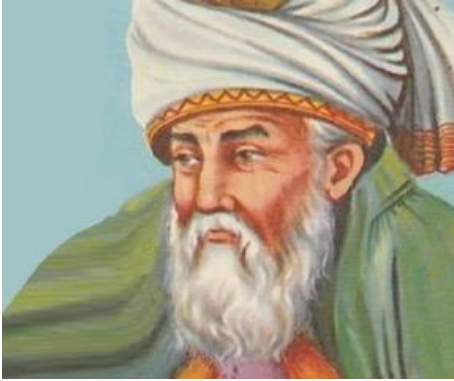
9 juli Cocky Brouwer

Van de 150 Psalmen is Psalm 23, De Heer is mijn herder, misschien wel de bekendste, net als het bijbehorende lied, lied 23b. In de dienst op 9 juli staat Psalm 23 centraal, in andere woorden. De aloude woorden opnieuw, anders, en toch zo vertrouwd. Ook zingen we andere woorden op bekende melodieën.

Oud en nieuw, daar zit muziek in!

16 juli Koen Holtzapffel

Wat je zoekt, zoekt jou... Over Rumi
Een dienst over de dertiende-
eeuwse Perzische dichter-filosoof
Jalal al-Din Rumi (1207-1273) die dit
jaar 750 jaar geleden overleed. Rumi
is zowel in het Oosten als het
Westen geliefd vanwege zijn
universele boodschap van
humanisme, liefde en
verdraagzaamheid. Kader Abdolah
schreef over hem en zijn gedichten

het mooie boek *Wat Je Zoekt, Zoekt Jou*. Een mystieke reis door het leven van de Perzische dichter Rumi. Rumi is een representant van de mystieke stroming binnen de Islam van het soefisme (niet te verwarren met het Universeel Soefisme van de ook in Nederland bekende Soefi-beweging). Net als zoveel spirituele leidlieden (ook Jezus!) verbindt Rumi op persoonlijke wijze oud en nieuw. Hij laat de traditie op eigen wijze klinken in een nieuwe context. Natuurlijk beluisteren we deze ochtend iets van Rumi's poëzie. We lezen ook het gedicht over Mozes en een herder, waarbij Mozes net als in Exodus opnieuw met God in gesprek gaat. Alleen..., context en uitkomst zijn anders. Over de verbinding van oud en nieuw gesproken. En natuurlijk luisteren we ook naar muziek. Want soefi's menen dat je via muziek, poëzie en dans dichter bij God kunt komen.

23 juli Martje Ruiter

Een verrassend thema: "Oud of nieuw, daar zit muziek in".

Volgens de filosoof Nietzsche zou het leven zonder muziek een vergissing zijn.

Hij zocht en vond er zijn troost in toen hij nogal nadrukkelijk afstand had genomen van de godsdienst. Een mens, ook een filosoof, heeft bronnen van troost nodig.

Als gepensioneerd geestelijk verzorger in de ouderenzorg heb ik de ervaring dat veel mensen, ook mensen met een gevorderde dementie, vreugde beleven aan muziek, aan vertrouwde klanken en liederen. En hoewel “bronnen van troost” vinden misschien hoog gegrepen is in de wondere wereld van dementie, waag ik het te

zeggen dat juist daar vreugde, verdriet, troost en muziek, oud of nieuw te vinden zijn. Graag overdenk ik met u wat de bijbel ons hier bij aan kan reiken.

30 juli Wim Hollart

Zondag 30 juli 2023

Oud of nieuw, daar zit muziek in!

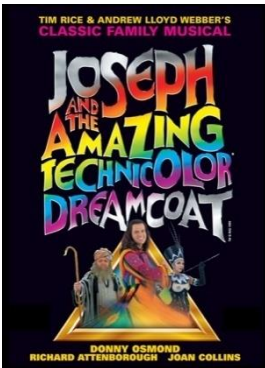
Deze zondag zullen we eens wat nader kijken naar het lied Zou ik niet van harte zingen, lied 903 uit het Liedboek 2013. Een lied van de dichter Paul Gerhardt (1607-1676), van wie u bij dit stukje een mooi plaatje ziet. Gerhardt heeft veel godsdienstige liederen geschreven en dit is een van de bekendste, mooi vertaald door Ad den Besten. Maar wanneer u dit lied eens zou bekijken in het Liedboek 1973 (daar

staat het als gezang 426 opgenomen), dan zien we dat van de oorspronkelijke 12 verzen daar er slechts 5 in het Liedboek zijn opgenomen, waarna er vervolgens in het Liedboek 2013 weer één vers aan is toegevoegd. Heel intrigerend. Daarom: Oud en nieuw, daar zit muziek in! Dit lied brengt ons ook bij de functie van het zingen in de kerk. Bij dit zingen past als lezing Efeziërs 5 : 15-20 heel goed.

6 aug. Henriette van Dunné

Jozefs 'Amazing Technicolour Dreamcoat'

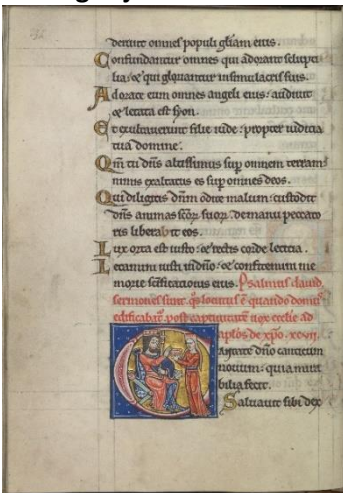
Het Bijbelse verhaal van Jozef was de inspiratie voor een musical van Andrew Lloyd Webber en Tim Rice. Het was oorspronkelijk geschreven als een korte opvoering voor leerlingen van een school in 1968. Uiteindelijk is de musical Joseph en de verbazingwekkende technicolor droomjas een wereldhit geworden en in vele landen opgevoerd en kende ook in Nederland een variant met het tv-programma op zoek naar Jozef.

Terwijl het oorspronkelijke verhaal zich richt op de religieuze thema's van bekering, geloof en verzoening, veegt deze muzikale versie die terzijde voor de universele thema's van opgroeien, jaloezie en vergeving.

In deze dienst wil ik de dromer Jozef uit de bijbel en de musicalster Jozef met elkaar in gesprek laten gaan en ik ben benieuwd of ze zich in elkaar herkennen.

13 aug. Tjaard Barnard

‘Zingt, zingt een nieuw gezang den HEEREN’.

Psalm 98: 1 in de Oude Berijming.

In de liederenschat van de kerk komt altijd het oude en het nieuwe samen. Liederens ‘werken’ als ze vertrouwd zijn, maar alleen klassieke liederen brengt te weinig verfrissende vernieuwing. De kerkdienst vraagt om een afwisseling die recht doet aan het oude en het nieuwe.

Tjaard Barnard gaat op 13 augustus, met oude en nieuwe liederen, hierop in.

Toekomst

We denken in onze gemeente al geruime tijd na over de toekomst van Doopsgezind Rotterdam.

De Ring Zuidwest Nederland heeft eind mei dit jaar de discussie geopend met de vraag: waar denken we, dat we over pakweg 5 jaar staan en vroeg de ringgemeenten hun ideeën kort weer te geven. Zie hierna.

In de Ledenvertoeving van 11 juni 2023 deelden Kerkenraad en Werkgroep Toekomst al mee waar we mee bezig zijn. Samenwerking in de regio met doopsgezinden, samenwerking in Rotterdam met de Remonstranten, of in uiterste instantie opheffing van de gemeente, maar zo mogelijk wel met behoud van de pastorale zorg. Welk scenario het ook wordt, laten we rekenen op een zorgvuldig te doorlopen proces, dat zomaar 3 tot 4 jaar vergt. Roelof van Pesch en Tjitske Gelderloos geven vanuit hun dubbelfunctie (Kerkenraad en Werkgroep Toekomst) de stand van zaken weer.

Op de site van de Ring kunnen we inmiddels reacties lezen van drie gemeenten. Daaruit spreekt hoop en visie en het is goed daarvan kennis te nemen. Want laten we eerlijk zijn: alle doopsgezinde gemeenten kampen met dezelfde veranderingen en uitdagingen.

Laten we zelf als gemeente ook eens de uitdaging aangaan om onze visie en ideeën in maximaal tien zinnen te formuleren.

Loek Nijholt

RZWN: Hoe zal de toekomst er voor ons uit zien

Waarde zusters en broeders,

Wij kijken allen met zorg uit naar de toekomst van onze Doopsgezinde Gemeenten. De ene bij ons aangesloten Gemeente helaas wat meer dan de ander.

Onze (Het Bestuur van de Ring Zuidwest Nederland) vraag aan U is:

“Hoe hoop je dat je Gemeente er over 5 jaar uit ziet?”

Wilt U daar Uw gedachten (die U ongetwijfeld heeft) over laten gaan en Uw ideeën met ons delen. Wat verwacht U en wat is Uw wens en hoe denkt U dat te

bereiken?

Uw reacties zullen we in de Nieuwsbrief RZWN delen, waardoor we hopelijk van elkaar iets kunnen leren.

De volgende Nieuwsbrief komt begin juni uit.

Wij zien Uw reactie tegemoet.

Namens het Bestuur,
Vriendelijke Groet,

Kees Koomen

Secretaris Ring Zuidwest Nederland Doopsgezind

secretaris@ringzuidwest.doopsgezind.nl

Terugkoppeling werkgroep Toekomst

Het bestuur van de Ring Zuidwest Nederland maakt zich zorgen over een tendens in Dopers Nederland, zoals blijkt uit onderstaand fragment uit een oproep van het bestuur:

“Wij kijken allen met zorg uit naar de toekomst van onze Doopsgezinde Gemeenten. De ene bij ons aangesloten Gemeente helaas wat meer dan de ander.

Onze (Het Bestuur van de Ring Zuidwest Nederland) vraag aan U is: “Hoe hoop je dat je Gemeente er over 5 jaar uit ziet?”

Die zorg wordt hoe langer hoe urgenter. Zeker in de DGR die 89 leden en 45 belangstellenden telt en iets meer dan 18 vrijwilligers heeft. De spoeling onder de vrijwilligers wordt wel steeds dunner. Minder mensen zijn te porren voor zitting in bijvoorbeeld de kerkenraad. De werkgroepen zijn nog wel bezet, maar misschien is onderbezetting wel een betere term. Over de kringen horen we positieve geluiden. Is dat een nieuwe vorm van doperse gemeente zijn?

Hoe denk je dat je Gemeente er over 5 jaar uit ziet?

De volledige bezetting van de kerkenraad is een belangrijk punt op de agenda van de komende ledenvertoeving. Op het moment van het schrijven van dit artikel heeft niemand zich nog kandidaat gesteld voor de functie van voorzitter dan wel secretaris.

Dat roept de vraag op hoe een gemeente zonder kerkenraad eruit ziet. Betekent dat afbouw of doorstart? Over die vraag is al eerder nagedacht binnen de gemeente.

Over afbouw beslist de ledenvertoeving, de werkgroepen worden geraadpleegd, een groep van ten minste drie mensen wordt belast met de afwikkeling van alle lopende zaken, eventuele dienstverbanden en alle verdere besognes. De Stichting 1700 en de ADS zijn eveneens betrokkenen.

Over doorstart

Uitgangspunt is dat de Doopsgezinde Gemeente Rotterdam als geheel voor onbepaalde tijd zal voortbestaan. Intensieve samenwerking of

fusering met andere geloofsgemeenschap(en) en/of gemeentes is een optie. In beide gevallen is het bestuur van Stichting Fonds Rotterdamsche Vermaning anno 1700 een speler in het veld.

Over de toekomst

De werkgroep Toekomst heeft contact gezocht met onze de Remonstrantse zusters en broeders om in de toekomst te komen tot een DoRe gemeente. Op 1 juni zijn Tjitske en ik op bezoek geweest bij de voorzitter en secretaris van de Remonstrantse kerkenraad. In het kennismakingsgesprek is de wederzijdse intentie tot samenwerking uitgesproken. Welke vorm de samenwerking uiteindelijk zal krijgen, ligt nog in het verschiep. De samenwerking betekent in ieder geval een verandering. Het succes van die verandering zal voor beide partijen in meer of mindere mate liggen in het kunnen wennen aan elkaars nestgeur.

Voortgang:

In het kennismakingsgesprek is afgesproken dat er een volgend gesprek komt. Dat gesprek vindt na de zomervakantie plaats, ergens in september/oktober. We verkennen dan de mogelijkheden van samenwerking. De werkgroep houdt u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Namens de kerkenraad en de werkgroep Toekomst,

Roelof van Pesch
Tjitske Gelderloos

Hoe hoop je dat je gemeente er over vijf jaar uitziet... De reactie van DG Breda:

Net zoals andere gemeenten in de Ring is ook Breda klein en vergrijsd. Toch kijken wij niet met zorg naar de toekomst maar hoopvol en met vertrouwen. Zoals wij het beleven, kunnen en doen we nog steeds een

heleboel: kerkdiensten (1 keer per maand), kringen (Bijbelkring, Verbintenisgroep, Kring Tilburg, Eetgroep), zes maal per jaar het kerkblad "De Ark", activiteiten als startzondag, adventsavond, ledenvergadering en eens in de anderhalf jaar een Menno Simons Lezing. Dat zal 17 maart 2024 zijn en de filosoof, leraar, schrijver, dichter Hein Stufkens zal spreken.

Wij hebben een parttime predikant. De kerkenraad bestaat uit 3 leden, 1 notulist en 1 adviseur (predikant). Een van onze leden beheert de ledenadministratie en houdt de website bij.

Wij zijn blij met wat er nog wel kan en vinden het belangrijk om daar onze energie en tijd aan te besteden. We proberen daarbij zo realistisch mogelijk te zijn en geen tijd en energie meer te besteden aan dingen die onhaalbaar zijn of waar geen belangstelling meer voor is.

Onze speerpunten zijn:

- Elkaar vasthouden in vrede waarbij de zorg voor ouderen en kwetsbaren voorop staat.
- Een open en gastvrije gemeente te zijn.
- De organisatie zo eenvoudig mogelijk te maken en te houden.
- Wel vooruit kijken maar geen dingen nastreven die onhaalbaar zijn (zoals meer leden, meer jeugd en jongeren)
- We realiseren ons dat we mogelijk op den duur een huisgemeente zullen worden.
- Waar we dat kunnen mee blijven doen in de gezamenlijke kerkelijke activiteiten in Breda.
- Per jaar bekijken we met de kerkenraad waar we staan, wat we zouden willen, wat haalbaar is.

Namens de Doopsgezinde Gemeente Breda,
Marjolein Peters, secretaris.

Toekomst Doopsgezinde Gemeente Zoetermeer. Hoe zien wij er over 5 jaar uit?

Als gemeente maken wij deel uit van de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap Zoetermeer, de VCGZ. Die VCGZ maakt op dit moment gebruik van de Adventskerk, een kerk die een gemeentelijk monument is (in 1955 gebouwd in de stijl van de Delftse School). Die kerk is eigendom van de

Vereniging van Vrijzinnige Protestanten in Zoetermeer, die ook deel uit maken van die VCGZ.

Wij geloven wel dat deze VCGZ zal blijven bestaan in Zoetermeer, omdat steeds nieuwe mensen de vrijzinnige geloofsgemeenschap ontdekken. Weliswaar is die geloofsgemeenschap niet groot en zal ook niet veel groter worden, maar met een man of 50 (zoals nu) moet dat te doen zijn.

Het is alleen de vraag of we dan nog in de Adventskerk zullen zitten. Met nog steeds een eigen predikant (maar slechts voor 1 dagdeel) is het onderhoud en de exploitatie van het kerkgebouw voor 50 man een probleem. De Monumentenwacht Zuid-Holland heeft het gebouw in december jongstleden geïnspecteerd en komt tot de conclusie dat de komende 10 jaar er € 150.000,- nodig is voor het reguliere onderhoud en dat er – bij verduurzaming – nog eens € 150.000,- nodig zal zijn. Hierbij is dan nog geen rekening gehouden met eventuele subsidies, maar dat dit heel erg grote bedragen zijn voor een kleine gemeenschap zal duidelijk zijn.

We weten dus nog niet hoe dit zal aflopen. Of we zitten over 5 jaar nog in deze kerk en hebben een financiële oplossing gevonden, of we zitten

in een gebouw elders in Zoetermeer. Of we dan nog een predikant zullen hebben voor een dagdeel, moeten we afwachten. We hopen van wel!

En de Doopsgezinde gemeenteleden? Zij zullen – en daarmee ook de Doopsgezinde Gemeente als onderdeel van de VCGZ – er nog wel zijn.....

Max Hofman,

Secretaris van de VCGZ en de Doopsgezinde Gemeente Zoetermeer

Reactie DG Ouddorp

Als Doopsgezinde gemeente Ouddorp hebben we als uitgangspunt dat de Bijbel de norm is waar we altijd alles aan willen, kunnen en moeten toetsen.

We willen de kerk, het gebouw, de komende 5 -10 jaar vaker openstellen. Meer multicultureel en functioneel en dagelijks

geopend. Te denken valt bijvoorbeeld aan: een bibliotheek, kinderopvang, spelletjes, muziekmogelijkheden, workshops. Zowel voor de gemeente zelf (met meer gemeenteactiviteiten en zeker voor onderwijs, kinderclub op woensdagmiddag), maar ook naar buiten toe. Dit alles met als uitgangspunt: Met respect en tot eer van Gods naam.

Hoe willen we de financiën de komende 5 jaar inrichten: Er is in het verleden nooit om geld gevraagd. Want God voorziet en dat mogen en willen we nog steeds geloven. Denk aan de 5 broden en 2 vissen. We gaan wel meer kijken naar uitgaven waarop bezuinigd kan worden. Zoals gezegd: God voorziet waarbij de gemeente ook verantwoordelijkheid heeft m.b.t. financiën.

De kerkenraad wil meer betrokkenheid vanuit de Gemeente. Hiermee is een goede samenwerking met taakgroepen belangrijk. Er dient ook meer verantwoordelijkheid bij de taakgroepen/leiders te worden gelegd, waardoor de Kerkenraad zich meer kan bezighouden met geestelijke aspecten en visie en beleid

Concept van een voorstel om financiële steun te geven vanuit de Stichting 1700

De Kring Nieuwerkerk komt regelmatig bij elkaar om over Bijbelteksten te discussiëren. Vaak gaat het dan ook over het wel en wee van onze gemeente. Zo hebben we onlangs een keer gebrainstormd over een eventuele besteding van geld uit de Stichting. Indertijd, na

de verkoop van het kerkgebouw is die vraag, over hoe besteden we dit bedrag, al eens gesteld.

We kwamen tot drie doelen in Rotterdam, die we graag zouden willen ondersteunen.

Het zijn plaatselijke initiatieven die alle tot doel hebben om de minder bedeelde medemens te helpen.

1. Samen 010 (voorheen KSA, Stichting voor Kerkelijke Sociale Arbeid) is een interkerkelijke sociale organisatie die hulp biedt aan mensen in Rotterdam en Capelle. Zij biedt die hulp met medewerking van kerken, medewerkers en vrijwilligers, in projecten rondom zorg, armoede en sociaal isolement. Er zijn zeer vele en diverse projecten; zie de website www.samen010.nl. Een aantal projecten is bij ons wat bekender, bijv.

Welkom Onthaal; Energiebank Rotterdam; Logeerhuis de Buren en Donderdag Bijzonderdag (vakantiedag voor kinderen).
Wij zijn vertegenwoordigd in de raad van aangeslotenen.

2. OPstap

Eén van de projecten van Mara, dat ondersteuning biedt aan dakloze jongeren, zie/lees het interview met Floris Groeneveld in de Werf van april 2023 (en eerder: de Werf van augustus 2022 – nog steeds op onze website raadpleegbaar). Op dit moment zijn er plannen om een pand te kopen of te huren, zodat jongeren daar een eigen thuis van kunnen maken.

3. Pauluskerk

Pauluskerk Vluchtelingenwerk (stichting OMZO) is een zelfstandige stichting en verbonden aan de Pauluskerk. Zij zet zich in voor mensen in Rotterdam die niet over officiële verblijfspapieren beschikken. Op de website www.pauluskerkrotterdam.nl en in het jaarverslag staat een overzicht van het werk en de activiteiten.

Velen van ons zijn bekend met hun werk, dat uiteenloopt van “het Open Huis”, maaltijden verstrekking en medische hulp tot sociaal/cultureel werk inclusief dagbesteding.

We denken aan een eenmalige toekenning, voor 2023, maar hebben nog niet gesproken over de hoogte van het bedrag.

We roepen andere gemeenteleden op om ook met suggesties te komen. U kunt deze aanbrengen via de officemanager Loek Nijholt.
e-mailadres: officemanager@dgrotterdam.doopsgezind.nl

mei 2023

Margreet Eberwijn, Freekje Wethmar, Truida Lokhorst, Eva Obbes, Bob en Marijke van de Vijver, Tjits Gelderloos, Gerben en Ineke Joustra, Adrie Groeneveld

Meedoen aan een vredestafel

Dinsdag 13 juni waren Freekje Wethmar en ik te gast bij stichting openhaard aan het Brabantseplein 2 in Rotterdam.

Het Platform L&R (Levensbeschouwelijke en Religieuze Organisaties Rotterdam) organiseerde daar een Vredestafel. Eén van de doelen van deze bijeenkomsten

is het uitdragen en bevorderen van verbinding, respect en tolerantie tussen Rotterdammers en/of organisaties met een verschillende achtergrond. Na een introductie van Dorine Cleton van L&R gaven enkele deelnemers een korte toelichting wat vrede in hun godsdienst of cultuur betekende. Daarna gingen wij per tafel in gesprek over vrede, respect, discriminatie en wat de verschillende deelnemers met elkaar wilden delen. De diversiteit van achtergronden zorgde voor mooie gesprekken.

Na een muzikaal intermezzo op een kamancha (een 4-snarig Aziatisch instrument) werden de borden gevuld en gesprekken vervolgd. Een geslaagde middag en avond.

Het is de bedoeling dat er ook een vredestafel georganiseerd gaat worden in het centrum en L&R doet dan ook een beroep op onze gemeente om daarin te participeren. U bent alvast uitgenodigd.

Truida Lokhorst

Lezing in de Kloostertuin

Vrijdag 16 juni was ik 's middags in de Dominicuskerk Het Steiger om de lezing bij te wonen van broeder Richard Steenvoorde, die vertelde over de visie van de Italiaanse filosoof Giorgio Agamben.

Op de flyer die ik ervan gezien had, stond: "Agamben riep de kerk in 2009 op om haar Messiaanse missie serieus te nemen en zich niet door het politieke systeem te laten inkapselen. Maar hoe verhouden geloof en politiek zich dan? Hoort geloof achter de voordeur en is het hooguit een privé hobby, omdat kerk en staat nu eenmaal gescheiden zijn?"

Dat triggerde mij om daar naar toe te gaan en te gaan luisteren.

Broeder Richard legde tussen 16 en 18 uur uit hoe hij geïnteresseerd geraakt was door de gedachten van de filosoof Agamben en dat hij bezig is met het schrijven van een boek daarover.

Ik had aantekeningen gemaakt en toen ik die uitgewerkt had, bleken dat 6 pagina's te zijn geworden. Dus volgen hier enkele punten uit zijn lezing.

De kerk van nu heeft zich neergelegd bij het politieke klimaat en het rechtssysteem. Alle aspecten hiervan staan onder de dictatuur van de regeltjes. Daardoor vallen er onschuldige slachtoffers (o.a. de gezinnen die volgens de belastingdienst hebben gefraudeerd). Dat zijn mensen wonen in de maatschappij, maar er eigenlijk buiten vallen om wat voor reden dan ook.

De ontsnapping moet van binnenuit komen, dus eigenlijk vanuit de slachtoffers, zegt broeder Richard in navolging van Agamben. Zoals gebeurde tijdens de Messiaanse revolutie van Jezus.

Gebeurt dat, dan krijgen mensen een andere blik op de werkelijkheid en gaan ze een uitweg zoeken uit hun situatie.

Daar ligt een taak voor de kerken.

Kerkzijn moet meer zijn dan je bezig houden met rust en bezinning.

Bedenk: Je bent bijwoner op aarde en moet terug naar de Messiaanse roeping van hoop en visie.

Er is in de maatschappij iets gaande en dat moet je onderzoeken. Er is de roeping om op een nieuwe manier in de wereld te gaan staan, tussen de mensen in. Dit heeft politieke consequenties.

Het is een weddenschap met jezelf en met de wereld. Het is er nog niet, en het is er al wel. Het is verborgen. Het blijft iets experimenteels.

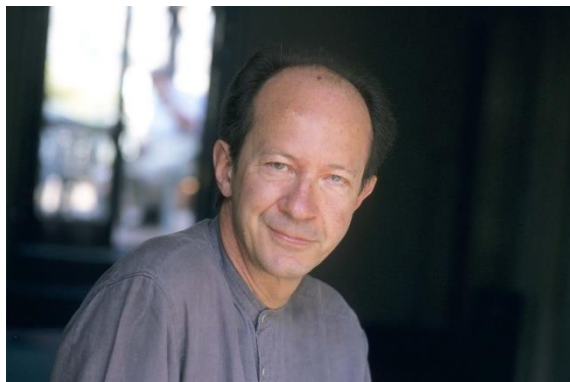
Leren antwoord te geven op de roeping om Christus na te volgen, religieus te gaan leven. Dat kun je niet doen met woorden, daar zijn daden voor nodig.

Het Koninkrijk van God is al begonnen in de andere houding waarmee je in het leven staat (na de gelofte als Dominicaan of voor ons Doopsgezinden de doop).

Bij de Dominicanen wordt gezegd: we zijn in de wereld om te dienen.

Alleen kritisch zijn is te weinig. Protest van buitenaf en opbouwend werk van binnenuit is beide nodig.

Agamben spreekt de kerk aan op zijn Messiaanse werk, met Jezus' aanwezigheid in de kerk.

Er waren pauzes tussen de drie delen van de lezing met daarna eerst de vesper en als afsluiting een maaltijd, waarbij iedereen van het eten smulde.

Voorafgaand aan de lezing, in de pauzes en tijdens het eten was er volop gelegenheid om met elkaar

van gedachten te wisselen en gezellig te praten. Het was ook voor mij een leerzaam en gezellig samenzijn met veel onbekende mensen.

Eva Obbes

Onze gemeente

Predikant

Ds. Henriette van Dunné dshenriettevandunne@gmail.com
06-270 424 22

Het mailadres predikant@dgrotterdam.doopsgezind.nl blijft voorlopig nog even in de lucht, maar dshenriettevandunne@gmail.com wordt het nieuwe adres

Kerkenraad

Algemeen kerkenraad@dgrotterdam.doopsgezind.nl
Ieder mailtje wordt automatisch doorgestuurd naar de 3 privéadressen:
Voorzitter: Mark van Nispen markvannispen@gmail.com
Secretaris: Roelof van Pesch roelofvanpesch@gmail.com
Peningmeester (boekhouder):
Peter Appel peter.appel@upcmail.nl

Werkgroepen

Communicatie	Loek Nijholt	06-1519 1643
Personeel	Tjitske Gelderloos	06-110 853 89
Diaconie	Marijke v.d. Vijver	06-284 887 60
Diensten	Freekje Wethmar	0180-317 728
Vredeswerkgroep	Ineke Joustra	015-212 4727
Toekomst	Roelof van Pesch	06-251 495 87

Officemanager en ledenadministratie

Loek Nijholt officemanager@dgrotterdam.doopsgezind.nl
06-1519 1643

Adressen

Kerk Grotekerkplein 5, 3011 GC Rotterdam.
Ingang aan het Oppert
Kantoor Hang 10, 3011 GG Rotterdam

Contact

Website www.dgrotterdam.doopsgezind.nl
E-mail info@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Inhoudsopgave

Diensten	p. 3
Over de voorgangers	p. 3
Over de diensten	p. 3
Inleiding	p. 4
In memoriam Aart Schots	p. 6
Ons slavernij verleden	p. 7
Kring Hoeksche Waard	P. 8
Zomerkoffie	p. 10
“Noem mij maar Mara”	p. 11
De bekeerbar	p. 14
Gemeenteweekend 2023	p. 17
Keti Koti 2023	p. 18
Save the Date: 1 juli 2023	p. 19
Zomerdiensten 2023	p. 20
Toekomst	p. 25
RZWN: Hoe zal de toekomst er voor ons uit zien	p. 26
Terugkoppeling werkgroep Toekomst	p. 27
Hoe hoop je dat je gemeente er over vijf jaar uitziet...	
De reactie van DG Breda	p. 28
Hoe zien wij er over 5 jaar uit?	
Toekomst Doopsgezinde Gemeente Zoetermeer	p. 30
Reactie DG Ouddorp	p. 31
Concept van een voorstel om financiële steun te geven vanuit de Stichting 1700	p. 32
Meedoen aan een vrede­stafel	p. 34
Lezing in de Kloostertuin	p. 35
Onze gemeente	p. 37
Inhoudsopgave	p. 38

Colofon

De Werf, jaargang 61, nummer 3

De Werf is het blad voor mededelingen en contact van de Doopsgezinde Gemeente Rotterdam. Het verschijnt ongeveer 5 maal per jaar.

Redactie: Werkgroep Communicatie.

De volgende Werf verschijnt op 8-9-2023. Kopij vóór 22-8-2023 naar

werf@dgrotterdam.doopsgezind.nl

Doopsgezinde Gemeente Rotterdam

Noordmolenwerf 3 | 3011 AK Rotterdam

010 412 48 56 | info@dgotterdam.doopsgezind.nl

www.dgotterdam.doopsgezind.nl

rekeningnummer: NL97 INGB 0000 0648 16

ANBI-status onder RSIN nummer 002538258

*dopen wat mondig is
spreken dat bondig is
vrij in het christelijk geloven
daden gaan woorden te boven*